

رویدادهای مهم خاورمیانه از سقوط امپراتوری عثمانی تا به امروز

محسن میرزایی

خاورمیانه

دنیای تاریخچه پلیس جنوب

آغاز کار پلیس جنوب، با این همه زدنندها و زمینه سازی ها، سرانجام قضیه امتیاز دو لشکر ۱۱ هزار نفری رسمیت نیافت زیرا چنانکه مجلس ششم سپهسالار (سپهسالار) آن را موکول به تصویب کابینه سپهسالار اعظم ترکمانی به سبب نزدیک شدن قشون عثمانی و اعتراض ملت و جراید، در روز ۱۲ شوال ۱۳۲۴ (مطابق با ۱۲ اپریل ۱۹۱۶) سقوط کرد و موافقتنامه اوبی اعتراضی ماند. کابینه بعدی هم که به ریاست ابوقیلوله روی کار آمد، آن را پذیرفت. ولی در خلال همین اوضاع دوایع روس و انگلیس دست به کار مقصود خود شدند.

از پلیتیک دوستانه و معروف خود با نقض تعهدات نسبت به استقلال ایران می باشد و به طریق اولی نباید تصور کرد که دولت بریتانیا قصد الحاق ایالات ایران را به مستملکات داشته است.

نطق لرد کرزن در مجلس اعیان انگلستان لرد کرزن، که از شخصیت های نامی سیاسی جهان و مدت زمانی نایب السلطنه بریتانیا در هندوستان بود در تاریخ ۷ ربیع الثانی ۱۳۲۴ مطابق ۲۱ ژانویه ۱۹۱۸ نقلی به این شرح در مجلس اعیان انگلستان ایراد نمود:

پلیس جنوب از اول یک قوه ایرانی بوده و بعدها نیز خواهد بود، عناصر طرفدار آلمان که ما به دسلیس آنها آشنا هستیم، فوق العاده کوشش کردند که «پلیس جنوب» را قسمتی از قشون انگلیس یا «هند» جلوه دهند که مشغول تصرف نظامی ایران اند. اما واضح است که هرگز چنین چیزی نبوده بلکه پلیس جنوب، در ترکیب و هیأت و اطاعت یک قوه ایرانی است. اول کسی هم که از برهم خوردن آن خسارت ببیند خود ایران خواهد بود. مگر وزیر مختار ما در تهران این نکته را به دولت ایران خاطر نشان کرده و با این که هواخواهان آلمان حقیقت را به طور دیگر انمود می کردند

سیاسیون ایران مسئله که هم احساسات ایرانیان را تسکین داده هم استقرار امنیت در طرق می نماید و منافع تجارتنی را تأمین می کند اشکالی نیست و اگر این قوه نباشد اقتدار دولت ایران دچار مخاطره می گردد.

تنها مقصود دولت ما این است که برای ایران یک قوه نظامی ایجاد شود و مگر مساعدت خود را در این زمینه توسط سفیر کاردار خود به دولت ایران ثابت کرده ایم.

مخالفت های اعراب با پلیس جنوب: چون در محبت پیش از اعتراضات ملت و احزاب سیاسی ایران نسبت به تشکیل قشون جنوب صحبت به میان آمد، در قوه از مخالفت های احزاب سیاسی ایران را با مسئله پلیس جنوب در اینجا متذکر شویم.

اصول مخالفت احزاب فخره اول: عمل خود سرانه انگلیسی ها برای تشکیل قشون جنوب و بعد هم اصرار آنها به دولت های وقت ایران که آن نیرو را به رسمیت شناخته و جزئی از قشون دولتی ایرانی تلقی کنند و نیز این که مقارن همین احوال دولت انگلستان نیرویی هندی و ترانسپات و انگلیسی به خاک ایران وارد کرده بود، احساسات ملت ایران را با شدت هر چه تمام تر بر ضد آنها برانگیخته بود و احزاب سیاسی هر روز نسبت به سیاست انگلیسی ها سخت می ناخنقتند. تا این که به بدیناله همین تمهیداتی احساسات، کلیه طبقات و احزاب سیاسی مجتمعاً قرار گذاشتند «میتینگ» برپا شود و میباید بدهند و این «میتینگ» روز روز پنجشنبه ۱۶ جمادی الاولی ۱۳۲۶ (۲۷ فوریه ۱۹۱۸) و ۶ و ۷ حوت ۱۳۲۶، سه ساعت به غروب در «میدان تجار» برگزار شود، در آنجا آن نوشته شده بود «علیه تجاوزات جبارانه و حق شکنانه دولت انگلیس که استقلال وطن و شرافت ملی ما را دست خونی هوی و حوس خود قرار داد، یک میتینگ عالی و باشکوه از طرف عموم طبقات و احزاب سیاسی داده خواهد شد. در این میتینگ ملت ایران با یک متانت جلیلی، مقاومت اخلاقی خود را در مقابل این اقدامات خائنانه ظاهر و آشکار خواهد کرد.»

اعلان مزبور که در شماره ۱۲ جمادی الاول ۱۳۲۶ (۲۴ فوریه ۱۹۱۸) روزنامه ایران منتشر شده بود، سفارت انگلیس را سخت به دست و پا انداخت و یادداشتی به وزارت امور خارجه ایران فرستاد که متن فارسی آن این است: «چون به اطلاع سفارت انگلیس رسیده که به واسطه سوتفاهم معلوم می شود، سیاست دولت انگلیس نسبت به ایران مورد

تشیکیل تیرویی منظم مانند پلیس جنوب که شامل ۵۸۹۲ نفر افسر و سرباز و ۳۰۷۲ رأسی دواب (اسب و چهارپایان) می بود در عین حفظ غلات، غلانی که بر اثر جنگ در ایران پیش آمده و ادامه داشت، خواه ناخواه بار سنگینی بود که بر دوش ملت گرسنه و خسته ایران بیشتر موجبات تصبیق آذوقه را فراهم می ساخت و چون با سجات تغذیاتی ملت ایران نسبت به سیاست انگلیسی ها، وجود قشون جنوب توأم می شد، ملت و احزاب را به اقداماتی وا می داشت که مخالف نیات و مصالح انگلیسی ها می بود. به همین ملاحظه «کمیته فرقه دمکرات شیراز» در اول رجب

S.P.R

تاریخچه پلیس جنوب (۲)

تشکیل پلیس جنوب نه تنها مواجه با اعتراض دولت ایران کرد بلکه عامه و جراید و احزاب هم به انگلیسی ها تاخته و تشکیک پلیس جنوب، را مقدمه تصرف در ایران تلقی کردند و این مخالفت ها و اعتراضات به جایب کشید که قضیه در مجلس اعیان انگلستان هم مطرح شد

۱۳۲۶ (مطابق با ماه فور ۱۲۹۷ و آوریل ۱۹۱۸) بیانه ای صادر کرد و پیش فروش محصول را ممنوع و تحریم نمود. گرچه در بیانه مزبور، اسمی از انگلیسی ها نبرده بودند ولی با در نظر گرفتن این که جز انگلیسی ها کسی دیگر در منطقه جنوب، مبادرت به پیش خرید محصولات نمی کرد مگر باقی نمی ماند که قصد اصلی از انتشار بیانه، تولید مزاحمت برای انگلیسی ها بوده است.

انتشار بیانه مزبور شب که فونسلون انگلیس در شیراز اعلامیه ای بلندبالا منتشر نمود (دهم ثور ۱۲۹۷) و در طی آن عامه اهالی جنوب ایران بلاخص فرقه دمکرات شیراز را تهدید کرده و نوشته بود: چون از تعقیب رویه حسنه شما منکناست نتایج سوحاصل کرده اید لهذا مجبوریم که مسلکی غیر از این اتخاذ کنم و تجربه ای غیر از تجربیات گذشته نمایم. به عیارت الاخری به اشرار و آشوب طلبان بفهنامیم که از رفق شر و جولوگری می ایستادند عاجز نیستم آنچه تاکنون معمول داشته ام برای آن بوده تا بدانند که تا مجبور نگردیم، خشونت پیشه نمی نمایم... تا اگر بزرگواران شما تذکار می دهد که به واسطه راپریت های (کتابخانه های) اصله در تعقیب بعضی اشعارات (شاعیات) جباریه، حوصله نظامیان ما تنگ شده و مسیر آنان به اتمام رسیده و قوه امتناع و استنادراک این احوال و اعمال را آنها باقی نمانده است. از آن جمله تهیه آذوقه برای نظامیان قشون جنوب ایران و غیره است که از بدو ورود این جانب و اجترال سربرسی ساینکس، تاکنون که قریب دو سال است برای خرید جنس از هر قبیل آنچه با تعیین قیمت خواسته اند، بول طلا و نقد عاجلاً پرداخته شده... سابقاً شده است از طرف بعضی اشخاصی پاره ای دسلیس و تحریکات برای جولوگری

از خرید جنس قشون جنوب ایران در کار بوده و اخیراً متخدا المالی (بخشنامه) از طرف کمیته اهالی دمکرات نمره ۴۲۲ مورخه غره رجب دیده شده که صریحاً اهالی را از معامله جنس ممنوع داشته افراد فرقه را از مبادیه سلم (آشمنی جویانه) تخویف و تهدید می نماید. اگرچه به طور ظاهر مقصود این متخدا المالی، عمومی است ولی در صورتی که روی مطلب به طرف ما باشد، نمی گویم پس از وصول حکم دولت در موضوع خرید سلم و ابلاغ و اعلان از طرف ابات جلیله، تصمیم شد که حتی یک من جنس سلم خریدند و تا این تاریخ که چهل روز بعد از عید نوروز است موافق این تصمیم رفتار شده است و حتی جنس غیر سلم (بدون رضایت فروشنده) به علت تنگی آذوقه خرید شده است ولی این تصمیم شده که در وقت موقع خرمن، هرگاه از طرف ما مورورین محترم دولت و بلدییه برای ما تهیه جنس تهیه خواهیم کرد، این بیانییه، خواه مطالب آن دعای صحیح باشد و خواه کذب، می رساند که اقدامات مخالفان سیاست امپراتوری انگلیس و آنها که با دیده نفرت و اعتراض به تشکیلات پلیس جنوب، می نگرستند آن تا چه اندازه خشم و فیظ انگلیسی ها را برانگیخته است که عملاً خونسرد ملایم انگلستان را که به قول خود تا مجبور نگردند خشونت پیشه نمی کنند، و در باره انتشار چنین ابلاغیه ای تند و آتشین نموده است.

ادامه دارد

در این عکس از راست به چپ: بنسخته بر صندلی علی خان قشقایی برادر صولت الدوله قشقایی - کلنل گوخ افسر انگلیسی پلیس جنوب - نفر سوم بنسخته صولت الدوله قشقایی رئیس ایل قشقایی - نفر چهارم سربرسی ساینکس فرمانده پلیس جنوب - نفر بعدی کلنل آتون، و نفر ششم کلنل هاتنر، است